

der skulle være et betydeligt flertal, der stemte for, for at den skulle være gyldig. Dette blev sagt både af danske, canadiske og islandske eksperter på området.

Lad det være sagt, at enhver ændring og udvikling af samarbejdsformer inden for rigsfællesskabet ud fra et juridisk synspunkt er besværlig og kompleks, mens en klokkeklar udmelding af rigsfællesskabet juridisk er meget enkel og ukompliceret. Men livet har jo lært os, at det ikke altid er de lette løsninger, der er de bedste.

Den kritik, vores forslag hidtil har mødt, har mest gået på, hvad der kan lade sig gøre ud fra gældende statsret og gældende sædvane. Men her kan det være fornuftigt at se tilbage på hjemmestyrelovens tilblivelse i 1948. Da var det en styreform, som man ikke kendte noget andet sted i verden, og som siden har været et forbillede for mange andre lignende ordninger.

Almindelige kritikpunkter har været, at Færøerne ikke kan være et selvstændigt og ligestillet land med Danmark inden for rigsfællesskabet, da dette betyder, at Danmarks status som enhedsstat ophører. Det er da meget muligt, at det sker, men det bør for mig at se ikke være en forhindring. Desuden er det ikke en helt ukendt teori og påstand i moderne dansk jura, at Danmark med de to hjemmestyreordninger efter henholdsvis 20 og 50 års virke er gået fra at være en enhedsstat til at være en tredelt stat.

Et andet kritikpunkt har været, at man ikke kan tillægge Lagtinget status som øverste myndighed, da dette er i konflikt med den danske grundlov. Men uanset hvad man disker op med af kritikpunkter, så bygger de alle sammen på den bestående statsret og den bestående jura. Men statsret og jura er ikke permanente konstanter.

Den dansk-islandske forbundslov fra 1918 siger i sin første paragraf, at Danmark og Island er frie og suveræne stater, mens resten af loven faktisk modsiger den første paragraf, da den henviser til, hvor afhængig Island var af Danmark.

Den daværende danske statsminister – jeg tror, det var Zahle – sagde ved behandlingen af loven i Folketinget, at suveræniteten med denne lov havde fået en ny definition; at det, der politisk var aftalt og vedtaget, var det, der var gældende.

For at gå ind i en diskussion som denne er det nødvendigt, at man tror på, hvad der poli-

tisk og moralsk kan lade sig gøre; at man tror på, at det er politikerne og de politiske afgørelser, der danner grundlag for definitionen af den nye jura og den nye statsret. Personlig tror jeg, at hvis færøske og danske myndigheder er indstillet på at finde en løsning, så eksisterer den den dag, beslutningen er truffet, selv om den i dag er ukendt.

Bertel Haarder (V):

Jeg forlader nu Folketinget de næste 5 år, hvis jeg bliver valgt den 10. juni. Det gør jeg, fordi jeg ikke orker at forsvare dobbeltmandater, selv om jeg godt kunne, men også fordi dette andet parlament dernede nu er ved at være et rigtigt parlament. Det er blevet medlovgiver i de fleste sager. Det er blevet omdrejningspunktet for åbenhed, kritik og kontrol med finansadministrationen, og nu er det også reelt blevet stedet, hvor kommissærer stilles til regnskab for administrative fejl og forsømmelser og i værste fald afskediges.

Parlamentet har sat sig i respekt. Det samme kan man ikke sige om parlamentarikerne og slet ikke her i landet. Vi fremstilles som vanekriminelle, småfuskere, som mest er optaget af at mele vores egen kage dernede i »diætparadiset«, som Børsen så smagfuldt beskriver det i dag.

Vores største tv-station har investeret enorme ressourcer for at finde selv de mindste hår i suppen. De fandt måske et lille et forleden, men var det umagen værd? Der var jo ingen personlig vinding. For 3 timer siden kogte de igen suppe på noget aldeles ligegyldigt, som alene bidrog til at så mistro og til at nedsætte valgdeltagelsen.

Guderne skal vide, at Parlamentets socialdemokratiske og konservative gruppeflertal dummede sig ved at blokere for et kompromis om løn- og omkostningsgodtgørelser i sidste måned. Men det skyldes jo også, at Ministerrådet inklusive den danske regering havde for mange unødvendige rettelser til Parlamentets forslag. Det var dårligt politisk håndværk, som forhåbentlig bliver samlet op til efteråret. Men jeg vil nu vove en påstand, som uden tvivl er ilde hørt: Man kan godt være et anstændigt menneske og sidde i Parlamentet; men det er svært, hvis man skal tro visse medier.

Det burde være lige så fint og agtet at sidde i Parlamentet, som det er at sidde i Folketinget. Det er det i andre lande, men ikke i Danmark. Og derfor er det så svært at få folketingsmed-